	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Основи медсестринства в хірургії з першою медичною допомогою**
Освітньо-професійна програма	Медико-профілактична справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	223 Медсестринство
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	2 рік навчання / 3, 4 семестр
Кількість кредитів ECTS/обсяг	6 кредитів ЕКТС / 180 год Лекцій - 20 год Практичні заняття - 100 год Самостійна робота - 60 год Підсумковий контроль - залік
Викладач	Незнамова В.С.
E-mail	v.neznamova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж року
Анотація до курсу	Освітній компонент є обов'язковим і відноситься до циклу професійної (фахової) підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою «Медико-профілактична справа» спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Дисципліна спрямована на формування загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для здійснення безпечного медсестринського догляду за пацієнтами з гострою та хронічною хірургічною патологією і надання першої (долікарської) медичної допомоги. У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти опановують принципи асептики й антисептики, профілактики хірургічної інфекції, основи трансфузіології, знеболювання, гемостазу (зокрема на полі бою), десмургії та транспортної іммобілізації, організацію роботи хірургічного відділення, операційної та перев'язувальної, особливості догляду за пацієнтами в перед- та післяопераційному періодах, а також тактику медичної сестри при механічних і термічних ушкодженнях, електротравмі, хірургічній інфекції, захворюваннях і ушкодженнях голови, шиї, грудної клітки, органів черевної порожнини, сечової та статевої систем. Значну увагу приділено діагностиці на догоспітальному етапі та долікарській медичній допомозі, зокрема в умовах воєнного стану.

Мета та завдання курсу	Мета вивчення дисципліни «Основи медсестринства в хірургії з першою медичною допомогою» – сформувати умови для розвитку фундаментальності та практичної спрямованості з дисципліни; ознайомити та навчити медичних сестер основних принципів організації практичної роботи в загальнохірургічних та спеціалізованих хірургічних відділеннях, перев'язувальній, маніпуляційному кабінеті, операційній тощо; вмінню надати пацієнту кваліфіковану невідкладну медичну допомогу та забезпечити відповідний до профільної патології медичний догляд за пацієнтом з гострою та хронічною хірургічною патологією. Завдання курсу: засвоєння здобувачами освіти методів профілактики хірургічної інфекції, способів тимчасового спинення кровотеч, техніки накладання пов'язок і транспортної іммобілізації, принципів підготовки пацієнтів до операції та догляду за ними в післяопераційному періоді; формування вмінь розпізнавати невідкладні стани в хірургії та надавати першу медичну допомогу на догоспітальному етапі, у тому числі в умовах військових дій. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів освіти повинні бути сформовані компетентності: Інтегральна компетентність – здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях. **Загальні компетентності (ЗК):** ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Усвідомлення рівних можливостей гендерних проблем. ЗК 4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. **Спеціальні компетентності (СК):** СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи

	процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності. СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

	СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію. **Додаткові спеціальні компетентності (ДСК):** ДСК 1. Здатність до вміння використовувати професійно-профільовані знання для обробки динамічних, кількісних та якісних даних методами медичної статистики. ДСК 2. Здатність до використання здобутих теоретичних знань та практичних навичок для оволодіння методами санітарно-гігієнічних досліджень, умов для гарантування безпеки, охорони здоров'я, навчання, виховання, фізичного, психічного, соціального, духовного та інтелектуального розвитку дітей. ДСК 3. Здатність до застосування професійно-профільованих знань під час лабораторного дослідження мікробіологічних об'єктів, чинників навколишнього та виробничого середовища, взяття проб і біологічного матеріалу. ДСК 4. Здатність до застосування методів контролю, спостереження, опису, ідентифікації та класифікації об'єктів предмета санітарно- епідеміологічної діяльності. ДСК 5. Здатність до розпізнавання випадків харчових отруєнь, професійної патології, спалахів інфекційних, паразитарних та особливо небезпечних захворювань, прогнозувати їхні наслідки, проводити епідеміологічне обстеження осередків.
Програмні результати навчання	РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації. РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та

	соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності. РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів. РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню. ДРН 1. Здійснювати різні види контролю за об'єктами, що підлягають санітарно-епідеміологічному контролю, з метою визначення можливих чинників ризику та їхнього впливу на стан здоров'я населення. ДРН 2. Визначати можливі чинники ризику захворювань інфекційної та неінфекційної природи, їхній вплив на стан здоров'я населення, аналізувати та узагальнювати результати діяльності, розробляти заходи спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення та оздоровлення навколишнього середовища. ДРН 3. Брати участь в проведенні попереджувально-профілактичних заходів, поточного санітарного та епідеміологічного нагляду, протиепідемічних та

	карантинних заходів, дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я з метою забезпечення збереження навколишнього та виробничого середовища. ДРН 4. Розслідувати випадки харчових отруєнь, професійної патології, спалахів нозокоміальних інфекційних, паразитарних та особливо небезпечних захворювань. ДРН 5. Здійснювати дезінфекційні, дезінсекційні, дератизаційні заходи та проводити контроль за стерилізацією, користуючись нормативними документами.

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри. Санітарно-гігієнічні й протиепідемічні заходи. Види антисептики	2	
	Фізична антисептика. Методи стерилізації та контроль стерильності. Профілактика внутрішньолікарняної інфекції		3
2	Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях. Способи введення інфузійних речовин. Методи і техніка гемотрансфузій	2	
	Препарати крові та кровозамінники. Характеристика. Показання до використання		4
	Ускладнення при переливанні крові. Консервація і зберігання крові. Загальна схема трансфузій		4
	Профілактика зараження ВІЛ-інфекцією/СНІДом та вірусними гепатитами в умовах стаціонару		3
3	Знеболювання в діяльності медичної сестри. Загальне знеболювання. Використання лікарських засобів під час військових дій. Професійний захист	2	
	Місцева анестезія: види, препарати, показання, протипоказання, можливі ускладнення		3
	Спинномозкова і перидуральна анестезія. Спостереження та догляд за пацієнтом після наркозу		3
4	Гемостаз. Поняття про кровотечу та крововтрату. Методи зупинки кровотечі на полі бою	2	
5	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань. Догляд за хворими в передопераційний та післяопераційний період	2	
	Методика обстеження хірургічного хворого. Медична документація. Деонтологічні аспекти в роботі медичної сестри		3
	Профілактика ранніх і пізніх післяопераційних ускладнень		3

6	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Методи іммобілізації підручними засобами та стандартними шинами в тактичній медицині. Надання екстреної допомоги при пораненнях на полі бою	2	
	Синдром тривалого роздавлювання. Хірургічний (травматичний) шок, протишокові заходи в умовах військових дій		3
	Вогнепальні поранення. Особливості перебігу і лікування		2
7	Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за пацієнтами з термічними ушкодженнями та електротравмою. Особливості надання допомоги в умовах військових дій	2	
	Хімічні опіки. Види холодової травми. Профілактика холодової травми		3
8	Неоперативна та оперативна хірургічна діяльність	–	
	Види пов'язок, правила бинтування. Транспортна іммобілізація табельними та підручними засобами		3
	Сучасні хірургічні інструменти та апаратура (електроскальпелі-коагулятори, радіохірургічні апарати, ультразвуковий хірургічний ніж)		3
9	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Гострі гнійні захворювання шкіри, судин, кісток і суглобів	2	
	Сепсис. Види, клінічна картина. Токсикоінфекційний (септичний) шок, перша медична допомога		3
	Анаеробна інфекція: газова гангрена, правець. Профілактика, протиепідемічні заходи		3
	Хірургічний туберкульоз. Специфічна інфекція (сибірка, дифтерія ран). Допомога пацієнтам з укушеними ранами		3
10	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови, шиї та грудної клітки	2	
	Запальні захворювання та пухлини грудної залози. Профілактика, самообстеження молочних залоз		3
11	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. «Гострий живіт»	2	
	Шлунково-кишкові кровотечі. Діагностика, невідкладна допомога, догляд за хворими		3
	Захворювання та пухлини прямої кишки. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями		3
12	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статевої системи	–	
	Аденома передміхурової залози. Перша допомога в разі гострої затримки сечі. Догляд за хворими з надлобковою сечовою норицею		2
	Разом	**20**	**60**

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ		
№ з/п	Тема	Години
01	Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри. Асептика та антисептика. Стерилізація	4
02	Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях. Визначення груп крові та резус-належності. Проби на сумісність	8
03	Знеболювання в діяльності медичної сестри. Загальне та місцеве знеболювання	8
04	Гемостаз. Способи тимчасового спинення кровотечі, у тому числі на полі бою	8
05	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань. Передопераційний та післяопераційний період	8
06	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Рани. Перша медична допомога	12
07	Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за пацієнтами з термічними ушкодженнями та електротравмою	4
08	Неоперативна та оперативна хірургічна діяльність. Десмургія. Транспортна іммобілізація. Хірургічний інструментарій	16
09	Прямий вимір знань та вмінь	2
10	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією	4
11	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови, шиї та грудної клітки	4
12	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини	12
13	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статевої системи	8
14	Незалежне оцінювання	2
	Разом:	**100**

Пререквізити	ґрунтується на попередньо вивчених дисциплінах «Анатомія людини», «Фізіологія», «Мікробіологія», «Основи латинської мови з медичною термінологією», «Фармакологія та медична рецептура», «Основи медсестринства», «Медсестринство в догляді за хворими та медична маніпуляційна техніка», «Основи психології та міжособове спілкування» тощо;
Кореквізити	інтегрується з такими дисциплінами: «Медсестринство у внутрішній медицині», «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство в акушерстві та гінекології», «Медсестринство при інфекційних хворобах», «Анестезіологія та реаніматологія», «Медсестринство в онкології», «Безпека життєдіяльності та охорона праці»;
Постреквізити	закладає студентам фундамент для подальшого засвоєння знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки, проходження виробничої та переддипломної практики і продовження навчання за освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Методи навчання	Для формування умінь та навичок застосовуються такі методи навчання: •лекції; •практичні заняття; •самостійна робота здобувача освіти; •індивідуальні заняття; •консультації.
Методи контролю	•усне індивідуальне опитування; •письмовий тестовий контроль; •комп'ютерний тестовий контроль; •розв'язування ситуаційних задач; •демонстрація практичних навичок; •індивідуальне завдання; •студентські проєкти; •студентські презентації.
Види контролю	•поточний, підсумковий контроль (залік)

Перелік практичних навичок та умінь

1. Приготування, підготовка до стерилізації та укладання в стерилізаційні бікси перев'язувального матеріалу та операційної білизни; контроль ефективності стерилізації.
2. Передстерилізаційне оброблення, хімічна дезінфекція та стерилізація в автоклаві хірургічних інструментів.
3. Оброблення рук гігієнічним та антисептичним методами.
4. Одягання стерильного халата, маски, рукавичок на себе та на хірурга; знімання використаного одягу та рукавичок.
5. Підготовка операційного поля за методом Гроссіха—Філончикова; накриття інструментального та перев'язувального столів.
6. Визначення групи крові за допомогою цоліклонів анти-А, анти-В, анти-АВ та резус-належності за допомогою цоліклона анти-D.
7. Проведення проб на індивідуальну сумісність за системою АВ0 та резус-сумісність; визначення придатності крові в гемаконі.
8. Оформлення документації щодо переливання крові та кровозамінників; догляд за пацієнтами під час та після переливання крові.
9. Підготовка оснащення та дії медичної сестри щодо забезпечення різних видів місцевої анестезії та наркозу; догляд за пацієнтом після наркозу.
10. Клінічне визначення виду кровотечі, підрахунок об'єму крововтрати та розрахунок шокового індексу.
11. Тимчасове спинення зовнішньої кровотечі: пальцеве притискання магістральних артерій, накладання джгута Есмарха, джгута-закрутки, турнікета С.А.Т., кровоспинного бинта, пов'язок ГЕМОСТОП та SICH BANDAGE, туга тампонада рани, максимальне згинання кінцівки.
12. Місцеве застосування хімічних і біологічних засобів гемостазу та охолодження.
13. Підготовка пацієнта до планового та ургентного оперативного втручання; премедикація; транспортування пацієнта в операційну.
14. Догляд за пацієнтами у післяопераційному періоді та профілактика післяопераційних ускладнень.
15. Транспортна іммобілізація табельними та підручними засобами, пневмошинами.
16. Накладання м'яких бинтових пов'язок на голову, шию, грудну клітку, живіт, промежину, верхні та нижні кінцівки; косинкових, пращоподібних та оклюзійних пов'язок.
17. Допомога лікарю в накладанні та знятті гіпсових пов'язок; накладання та зняття гелевих бинтів.
18. Складання наборів інструментів для операцій на кістках, органах черевної та грудної порожнин, трепанації черепа, трахеостомії, скелетного витягання, ПХО ран,

ендоскопічних операцій, лапаротомії, плевральної пункції, пункції сечового міхура, розтину гнояків.

19. Виконання перев'язки пацієнту з чистою та гнійною раною; організація первинного хірургічного оброблення рани.
20. Взяття матеріалу з ран для бактеріологічного дослідження; проведення проби на чутливість до антибіотиків.
21. Застосування специфічних сироваток; активно-пасивна профілактика правця; перша допомога пацієнтам з укушеними ранами.
22. Надання першої медичної допомоги при: переломах і вивихах; синдромі тривалого роздавлювання; травматичному шоці; термічних і хімічних опіках; відмороженні; електротравмі; черепно-мозковій травмі; кровотечі з носа; вивиху нижньої щелепи; пораненнях шиї; сторонніх тілах гортані й трахеї; травмах стравоходу; закритих ушкодженнях грудної клітки; переломах ключиці та ребер; закритому, відкритому (мембрана HALO, ППІ) та напруженому пневмотораксі; пораненнях серця та легень; утопленні та повішенні; закритих і відкритих ушкодженнях живота; евентрації внутрішніх органів; защемленій грижі; «гострому животі»; проривній виразці; шлунково-кишкових та внутрішньочеревних кровотечах; ушкодженнях нирок, сечових шляхів і статевих органів; ускладненнях сечокам'яної хвороби.
23. Проведення серцево-легеневої реанімації.
24. Догляд за трахеостомою, за пацієнтами з дренажами у плевральній порожнині, після мастектомії, після операцій на органах черевної порожнини, сечової та статевої систем.
25. Навчання пацієнтки самообстеженню молочних залоз.
26. Катетеризація сечового міхура у чоловіків і жінок катетером Фолея; догляд за пацієнтом з цистостомою та епіцистостомою.
27. Ведення медичної документації.
28. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, інфекційної та особистої безпеки; знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Вклад М.І. Пирогова у розвиток хірургії.
2. Шляхи проникнення інфекції в рану. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію, її профілактика.
3. Поняття про антисептику та асептику. Нормативні документи МОЗ України щодо профілактики внутрішньолікарняної інфекції.
4. Фізична антисептика.
5. Стерилізація, її методи. Контроль за стерильністю.
6. Оброблення операційного поля.
7. Класифікація кровотеч. Гостра крововтрата, її критерії, клінічні ознаки.
8. Кровотечі в порожнини та порожнисті органи, їхні клінічні ознаки.
9. Тимчасові й остаточні методи спинення кровотечі.
10. Лабораторні й інструментальні методи діагностики кровотеч.
11. Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок.
12. Наркоз: поняття, види. Схеми інгаляційного наркозу.
13. Стадії ефірного наркозу.
14. Ускладнення маскового інгаляційного наркозу.
15. Неінгаляційний наркоз, його переваги, недоліки. Речовини для наркозу.
16. Місцева анестезія. Види. Речовини для анестезії.
17. Провідникова анестезія.
18. Анестезія змазуванням чи обприскуванням.
19. Інфільтраційна анестезія за методом О.В. Вишневського.
20. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Методика, можливі ускладнення.
21. Поняття про групи крові.
22. Поняття про резус-фактор.
23. Показання та протипоказання до гемотрансфузій.
24. Ускладнення при переливанні крові.

25. Догляд за хворими до, під час і після гемотрансфузій.
26. Препарати крові. Характеристика. Показання до використання.
27. Профілактика зараження СНІДом в умовах стаціонару.
28. Кровозамінники. Їх характеристика.
29. Шляхи і методи введення інфузійних розчинів.
30. Загальна схема трансфузій.
31. Консервація і зберігання крові.
32. Поняття про хірургічну операцію. Види хірургічних операцій.
33. Методика обстеження хірургічного хворого. Документація. Деонтологічні аспекти в роботі.
34. Поняття про передопераційний період. Підготовка хворого до планової та екстреної операції.
35. Поняття про післяопераційний період. Профілактика ранніх і пізніх ускладнень.
36. Поняття про рани. Види ран. Принципи надання першої медичної допомоги в разі поранення. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого.
37. Первинне хірургічне оброблення поверхневих ран м'яких тканин, показання та протипоказання до операції. Можливі помилки під час оброблення ран. Принципи і техніка дренування ран.
38. Загальні та місцеві ознаки нагноєння ран. Основні принципи місцевого лікування. Догляд за хворими з гнійними ранами залежно від перебігу ранового процесу.
39. Хірургічний шок. Причини, патогенез, клінічна картина, діагностика. Фази і стадії хірургічного шоку. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.
40. Травматизм. Види й профілактика травматизму. Поняття про ізольовані, змішані та комбіновані травми. Принципи надання першої медичної допомоги.
41. Закриті механічні травми тканин (забій, розтягнення, розрив, струс і роздавлювання). Синдром тривалого роздавлювання. Симптоми, надання першої допомоги, транспортування. Особливості лікування.
42. Переломи кісток. Види, клінічні симптоми переломів. Роль медичної сестри у наданні першої допомоги в разі переломів. Принципи лікування у випадку переломів кісток.
43. Вивихи. Клінічна картина. Діагностика. Принципи лікування хворого з вивихом.
44. Опіки. Класифікація, визначення площі та клінічна картина опіків. Тактика під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками. Опікова хвороба. Принципи лікування.
45. Електротравма. Загальна та місцева дія електричного струму, перша допомога у випадку електротравми. Показання до проведення серцево-легеневої реанімації.
46. Види холодової травми. Класифікація відморожень за ступенем ушкодження. Клініка. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги. Лікування та догляд за хворими з відмороженнями. Профілактика холодової травми.
47. Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань — фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебіту тощо.
48. Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування.
49. Септичний шок, клінічна картина, перша допомога, реанімаційні заходи.
50. Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина.
51. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша допомога у разі анаеробної інфекції. Комплексна терапія газової гангрени, правця.
52. Хірургічний туберкульоз та його форми. Клінічна картина, діагностика та лікування кістково-суглобового туберкульозу.
53. Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини, їхня класифікація. Клінічна картина доброякісних і злоякісних пухлин, профілактика та лікування. Організація онкологічної служби в Україні. Значення загальної диспансеризації в ранній діагностиці пухлин.

54. Уявлення про некроз. Причини. Суха та волога гангрена. Місцеві та загальні прояви. Профілактика і лікування, догляд за хворими після операції.
55. Закрита черепно-мозкова травма. Діагностика струсу і здавлювання головного мозку. Перша допомога, транспортування. Принципи лікування хворих.
56. Перелом склепіння й основи черепа. Діагностика та перша допомога. Особливості транспортування хворих.
57. Травми шиї, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів шиї. Діагностика ушкоджень. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен шиї.
58. Опіки стравоходу. Клінічна картина. Тактика медичної сестри під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомою.
59. Механічна травма грудної клітки: забиття, струс, здавлювання. Діагностика. Тактика медичної сестри під час надання першої медичної допомоги хворим з травмою грудної клітки. Лікування.
60. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Лікування та догляд за хворими.
61. Запальні захворювання грудної залози. Симптоми, лікування хворих, догляд, профілактика маститу.
62. Переломи ребер. Симптоми множинних і подвійних переломів ребер. Перша допомога, особливості транспортування.
63. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози. Симптоми, диференціальний діагноз. Лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактика онкологічних захворювань грудної залози.
64. Закриті й відкриті ушкодження легень, серця, магістральних судин. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування хворих, догляд за хворими.
65. Захворювання стравоходу, рак стравоходу. Варикозне розширення вен стравоходу. Клінічна картина. Лікування, догляд за хворими. Надання першої допомоги в разі кровотечі з вен стравоходу.
66. Черевна грижа: клінічна картина, діагностика, лікування, догляд за хворими. Перша допомога і показання до госпіталізації, особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
67. Механічна травма живота. Діагностика. Гострий живіт у разі травми живота. Перша допомога й показання до госпіталізації. Особливості транспортування. Показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
68. Гострий перитоніт. Причини, симптоми, діагностика. Перитоніт місцевий і загальний. Догляд за хворими після операції. Перша допомога й показання до оперативного лікування. Особливості транспортування.
69. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, лікування. Догляд за хворими в післяопераційний період.
70. Шлунково-кишкові кровотечі. Причини кровотечі в порожнинні органи. Діагностика кровотеч. Невідкладна допомога. Консервативні й оперативні методи лікування, догляд за хворими.
71. Гостра непрохідність кишок. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування, показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
72. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Діагностика, перша допомога, показання до госпіталізації, консервативне та оперативне лікування хворих. Особливості догляду за хворими з дренажем черевної порожнини.
73. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Клінічна картина, діагностика, особливості лікування. Тактика медичної сестри в разі гострого холециститу та панкреатиту.
74. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин. Клінічна картина і діагностика, консервативне й оперативне лікування. Геморой. Діагностика та лікування. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.
75. Пухлини товстої і прямої кишок. Діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними

норицями.

76. Закриті й відкриті ушкодження сечових і статевих органів. Клінічна картина, перша допомога та лікування. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами, догляд за хворими.
77. Аденома передміхурової залози. Клінічна картина, діагностика, лікування. Перша допомога в разі гострої затримки сечі. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норицею.
78. Перелом хребта. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Перша допомога, транспортування та лікування.
79. Переломи кісток таза. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша допомога, транспортування і лікування, догляд за хворими.
80. Переломи кісток плеча. Клінічна картина, перша допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
81. Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.
82. Перелом стегна. Клінічна картина, перша допомога в разі відкритих переломів.
83. Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
84. Запальні захворювання верхньої кінцівки. Панариций. Принципи оперативного лікування, догляд за хворими.
85. Облітеруючі захворювання судин нижньої кінцівки. Діагностика, клінічна картина, перша допомога, принципи лікування, догляд за хворими.
86. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика, перша допомога, лікування, догляд за хворими. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.
87. Вогнепальні поранення. Ушкодження тканин тіла в разі вогнепального поранення.
88. Дотримання правил техніки безпеки. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю.

Політика курсу

Вивчення освітнього компонента передбачає обов'язкове відвідування занять, активну участь у практичних заняттях, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та правил безпеки під час виконання практичних навичок. Здобувачі освіти повинні своєчасно виконувати навчальні завдання та демонструвати належний рівень теоретичної і практичної підготовки. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню відповідно до встановленого закладом освіти порядку. Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до визначених критеріїв та прозорих процедур. Під час роботи з пацієнтами обов'язковими є дотримання конфіденційності, принципів медичної етики, деонтології та інфекційної безпеки.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Основи медсестринства в хірургії з першою медичною допомогою» за ОПП «Медико-профілактична справа» освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність використання протоколів надання долікарської медичної допомоги у критичних станах, володіння компетентностями сформованими на суміжних дисциплінах і вміння застосовувати в критичних ситуаціях, дотримання правил етики та деонтології.

Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою.

Оцінка «Відмінно» – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; самостійне виконання практичних завдань згідно алгоритму та аналіз результатів.

Оцінка «Добре» – достатні знання; правильне виконання практичних завдань згідно алгоритму; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

Оцінка «Задовільно» - базові знання; виконання практичних завдань згідно алгоритму із частковою допомогою викладача; наявність окремих несуттєвих помилок.

Оцінка «Незадовільно» – фрагментарні знання; труднощі виконання практичних завдань згідно алгоритму; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

Кількість правильних відповідей в %	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Кіт О.М. Невідкладні стани в хірургії. — Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2021.
2. Кіт О.М., Боб А.О., Коноваленко С.О. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2021.
3. Усенко О.Ю., Білоус Г.В., Путінцева Г.Й. Хірургія: підручник. — К.: Медицина, 2021. — 400 с.

Додаткова література

4. Хіміч С.Д. Хірургія. — К.: Здоров'я, 2018.
5. Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності: підручник. — К.: Медицина, 2015. — 488 с.

Інформаційні ресурси

6. Електронний портфель студента та викладача.
7. База наказів МОЗ України: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/o31y2025
8. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови: https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

9. Всесвітня організація охорони здоров’я (WHO). Safe Surgery — безпека хірургічної допомоги: https://www.who.int/teams/integrated-health-services/quality-of-care-and-patient-safety/patient-safety-guidance-and-tools/safe-surgery
10. PubMed — база даних біомедичної наукової літератури: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/